NOAPTEA MUZICII

Întâmplarea face să am un prieten care, câteodată, dă de înţeles că el ar putea chema spiritele din nemăsuratele adâncimi. ...Sau măcar un spirit; unui mititel, cu puteri limitate. Amicul meu vorbeşte uneori despre asta, dar numai după ce-a ajuns la cel de-al patrulea pahar de whisky cu sifon. E un punct delicat de echilibru — la al treilea, habar nu are de spirite (de cele de tip supranatural, fireşte), iar la al cincilea i se închid ochii de somn.

În seara aceea, m-am gândit că ajunsese la punctul respectiv, aşa că l-am întrebat:

— Îţi mai aminteşti de spiritul ăla al tău, George?

— Ce-ai zis? a sughiţat amicul meu, uitându-se întrebător la băutura spirtoasă din pahar, ca şi cum s-ar fi mirat că trebuia să-şi amintească vreun amănunt despre ea.

— Nu de alcoolul ăsta vorbesc, l-am lămurit eu. Mă refer la spiritul micuţ, înalt de vreo doi centimetri, despre care mi-ai povestit odată că ai reuşit să-l aduci dintr-un alt plan al existenţei. Cel cu puteri paranormale...

— Aha! s-a dumirit George. Azazel. Nu ăsta-i numele lui, fireşte... Presupun că n-aş putea să-i pronunţ numele adevărat, de aceea îi spun aşa. Îmi aduc aminte de el...

— Îl chemi adeseori?

— Nu. E periculos. E prea periculos. Totdeauna există ispita de a te juca prea mult cu puterea. Eu, unul, prefer să mă port cu grijă şi sunt al naibii de atent. După cum ştii, posed un înalt simţ moral. De aceea, într-un rând, am simţit nevoia să-l chem ca să ajut un prieten. Dar nici nu-ţi imaginezi cât m-a costat! Am pătimit îngrozitor! Nu suport nici măcar să mă mai gândesc la asta!

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat eu, curios la culme.

— Cred c-ar trebui să-mi descarc sufletul, a murmurat George cu un aer gânditor. Începe să mă macine...

Eram mult mai tânăr (povestea George), iar pe vremea aceea femeile reprezentau o parte importantă din viaţa mea.

Acum, dacă privesc înapoi, mi se pare o chestie prostească, dar îmi amintesc bine că, în zilele acelea, mă gândeam cât de mult contează alegerea.

Astăzi, vâr mâna în sac şi ce-oi scoate nu prea are însemnătate, dar atunci...

Aveam un prieten$_t$ Mortenson îl chema — Andrew Mortenson. Nu cred că-l cunoşti. În ultimii ani, nici eu nu prea l-am mai văzut.

Chestia e că individul era topit după o anumită femeie. Femeia respectivă era un înger, zicea el. Nu concepea să trăiască departe de ea. Era unică în Univers şi, fără ea, lumea era ca o halcă de slănină tăiată felii şi pusă la prăjit. Ştii şi tu cum vorbesc îndrăgostiţii...

Necazul cel mare a fost că, în cele din urmă, ea i-a dat papucii şi se pare că a făcut-o într-un mod deosebit de crud, fără să-i pese de demnitatea lui. L-a umilit groaznic, combinându-se cu altul chiar în faţa lui, pocnindu-i din degete pe sub nas şi râzând fără milă de lacrimile lui.

Nu literalmente, vreau să zic. Încerc doar să-ţi evoc impresia pe care mi-a transmis-o el mie. Şedea aici, la un pahar, împreună cu mine; chiar aici, în camera asta. Mă durea sufletul pentru ei, de aceea i-am spus:

— Îmi pare rău, Mortenson, dar nu trebuie s-o iei aşa în serios. Dacă stai să cumpăneşti lucrurile cu mintea limpede, nu-i decât o femeie. Scoate capul pe stradă şi-ai să vezi că mai există o mulţime care trec încoace şi-ncolo.

— De-acum înainte, am de gând să le elimin pe femei din viaţa mea, exceptând-o, desigur, pe nevastă-mea, de care din când în când n-am cum să scap, mi-a răspuns el, plin de amărăciune. În schimb, însă, aş vrea să fac şi eu ceva pentru femeia asta, drept răsplată...

— Pentru soţia ta? m-am mirat.

— Nu, nu, ce rost ar avea s-o amestec pe nevastă-mea în afacerea asta? Spuneam să fac ceva pentru femeia blestemată care şi-a bătut joc de mine.

— Ce anume ai vrea să faci? am insistat eu

— Să fiu al naibii dacă ştiu, mi-a mărturisit el.

— N-ar fi exclus să te-ajut eu! mi-am oferit serviciile, fiindcă încă mă durea sufletul pentru el. Cu oarece noroc, pot face apel la un spirit cu puteri neobişnuite. Un spirit micuţ, desigur... -mi-

am ridicat degetul mare şi arătătorul, ţinându-le la mai puţin de trei centimetri distanţă unul de altul -, care e în stare să facă atâta lucru...

I-am povestit despre Azazel şi, bineînţeles, m-a crezut. Am observat deseori că sunt convingător când mă apuc să îndrug vreo poveste. Fireşte, atunci când spui *tu* poveşti, bătrâne, atmosfera de îndoială care se aşterne deasupra capetelor ascultătorilor e atât de groasă, de-o tai cu ferăstrăul, dar în cazul meu lucrurile nu stau aşa. Nimic nu se compară cu o reputaţie de om cinstit şi cu un aer sincer şi direct.

Cât timp a durat povestea, amicului meu ii străluceau ochii. Apoi, când am terminat, m-a întrebat dacă era posibil ca spiritul să-i dea femeii ceea ce avea el de gând să ceară.

— Doar dacă-i un lucru onorabil, bătrâne! Sper că nu te gândeşti să ceri să miroasă urât sau să-i sară o broască râioasă din gură atunci când vorbeşte.

— Bineînţeles că nu, a replicat el revoltat. Drept cine mă iei? Fiinţa asta mi-a dăruit — sporadic, fireşte — doi ani de fericire, şi vreau să-i ofer şi eu ceva pe măsură. Zici că spiritul tău n-are decât puteri limitate?

— E micuţ, am repetat eu, ridicându-mi din nou degetul mare şi arătătorul.

— I-ar putea da o voce perfectă? Cel puţin pentru un timp... Măcar pentru un singur concert...

— O să-l întreb.

Cererea lui Mortenson suna a propunere de gentleman. Fosta lui iubită interpreta cantate la biserica din oraş, dacă ne putem exprima astfel când e vorba de religie. În vremea aceea, muzica mă pasiona destul de mult şi mă duceam frecvent la asemenea manifestări (având, desigur, grijă să ocolesc cutia milei). Uneori, îmi plăcea să o aud cântând, iar publicul părea să suporte reprezentaţia cu suficientă amabilitate. În general, însă, consideram că moravurile ei nu prea se potriveau cu decorul, deşi

Mortenson zicea că enoriaşii mai închideau ochii, când era vorba de soprană.

Prin urmare, l-am consultat pe Azazel. Micuţul s-a arătat foarte bucuros să ne dea o mână de ajutor; nici o clipă nu mi-a pretins vreo prostie din aia, ştii tu, cu vândutul sufletului, în schimb... Îmi aduc aminte că, odată, l-am întrebat dacă-mi

dorea sufletul, iar el, săracul, nici măcar nu ştia ce era acela. Mi-a cerut să-i explic ce voiam să spun cu asta şi s-a dovedit că nici eu nu ştiam exact ce era acela suflet. Spiritul Azazel e o făptură atât de micuţă, închisă în propriul ei univers, încât simte că repurtează un mare succes dacă e în stare să-şi arate puterile în Universul nostru. Î*i place* să ajute.

Ca atare, mi-a spus că era capabil să aranjeze ce-l rugasem, pentru trei ore, iar când i-am dat vestea lui Mortenson, acesta s-a arătat încântat. Am ales o seară când femeia avea de cântat Bach sau Haendel, sau una din zdrăngănelile alea vechi pentru pian, şi când urma să aibă un lung şi emoţionant solo.

În seara respectivă, Mortenson s-a dus la biserică şi, fireşte, l-am însoţit. Mă simţeam responsabil pentru ceea ce avea să se întâmple şi, de aceea, mă gândeam că era mai bine să supraveghez situaţia.

— Am asistat la repetiţii, mi-a spus amicul meu îmbufnat. A cântat exact la fel ca înainte... ştii tu, ca şi cum ar avea o coadă şi cineva ar călca pe ea.

Până mai ieri, nu aşa obişnuia el să-i descrie vocea. Muzica sferelor, zicea în repetate rânduri, care se prelungea într-o ascensiune continuă... Dar, sigur, între timp fusese părăsit, iar ranchiuna întunecă judecata omului.

L-am fixat cu o privire critică.

— Nu aşa se vorbeşte despre o femeie căreia încerci să-i faci un dar minunat!

— Păi, tocmai asta e. Vreau ca vocea să-i fie perfectă. Cu *adevărat perfectă.* Iar acum văd — acum, că s-au destrămat aburii dragostei ce-mi acopereau ochii — că mai are mult până acolo. Crezi că spiritul tău poate să rezolve problema asta?

— Schimbarea e programată să aibă loc abia la ora 8:15 p.m., l-am asigurat eu, simţind, totuşi, cum mă străpunge săgeata îndoielii. Doar n-ai sperat să consumi perfecţiunea în timpul repetiţiei, pentru ca după aceea să dezamăgeşti publicul.

— Hai că le pricepi pe dos! a mormăit Mortenson.

"Spectacolul" a început puţin mai devreme, şi atunci când a venit rândul ei să cânte era 8:14, după vechiul meu ceas de buzunar care nu se înşeală niciodată cu mai mult de două secunde. Femeia nu era una dintre sopranele alea pitice; era construită generos, având suficient spaţiu pentru genul acela de rezonanţă de care e nevoie atunci când urci spre acută şi

acoperi orchestra. Ori de câte ori trăgea în piept vreo câteva zeci de metri cubi de aer, pentru a-şi lua avânt, pricepeam ce găsise Mortenson la ea.

A început melodia la cota ei obişnuită şi apoi, exact la 8:15, s-a auzit ca şi cum ar fi fost introdusă o voce în plus. Am văzut cum femeia a tresărit uşor, de parcă nici ei nu-i venea să-şi creadă urechilor, iar una dintre mâinile ei, cea cu care îşi apăsa diafragma, a început să-i tremure.

Vocea i se ridica în zbor, lăsând impresia că posesoarea ei devenise o orgă cu sunet desăvârşit. Fiecare notă era perfectă, o notă proaspăt zămislită chiar în clipa aceea, una în comparaţie cu care toate celelalte note de aceeaşi înălţime erau copii imperfecte.

Fiecare notă ţâşnea cu precizie, având un vibrato perfect adecvat, dacă ăsta e cuvântul potrivit, intensificându-se sau diminuând cu o enormă putere de control.

Şi, cu fiecare notă pe care o emitea, lucrurile păreau să meargă din ce în ce mai bine. Organistul nu se mai uita la partitură, ci o privea fix pe ea şi — n-aş putea totuşi să jur — am avut senzaţia că a încetat să mai apese clapele. Chiar dacă ar fi continuat să cânte, nu l-aş fi auzit. Nici unul dintre cei prezenţi acolo n-ar fi fost în stare să mai audă şi *altceva* în timp ce cânta ea. Era imposibil să auzi altceva în afară de vocea ei.

Mirarea dispăruse de pe chipul femeii, înlocuită fiind cu o expresie de exaltare. Ea îşi lăsase deoparte notele pe care le ţinuse în mână; ele deveniseră inutile. Vocea îi cânta singură, şi femeia nu mai avea nevoie să o stăpânească sau să o supravegheze. Dirijorul înlemnise şi toţi ceilalţi membri ai corului păreau consternaţi.

Solo-ul s-a isprăvit şi corul a răspuns ca o şoaptă, ca şi cum toţi s-ar fi ruşinat de vocile lor şi s-ar fi hotărât să nu le lase să răsune în aceeaşi biserică, în aceeaşi noapte.

Restul programului i-a aparţinut în întregime. Când cânta ea, numai asta se auzea, chiar dacă îi ţineau isonul toate celelalte voci. Când nu cânta, era ca şi cum ne-am fi aflat în întuneric şi n-am fi putut îndura absenţa luminii.

Iar când ineditul spectacol a luat sfârşit... ei bine, în biserică nu se aplaudă de obicei, dar, atunci, publicul a făcut-o. Toţi oamenii adunaţi sub înalta cupolă au sărit în picioare, ca smuciţi de o singură sfoară de marionetă, şi au aplaudat minute în şir -

era clar că aveau de gând să aplaude toată noaptea, dacă ea nu intenţiona să cânte din nou.

Şi femeia le-a făcut pe voie. S-a auzit numai vocea ei, cu orga murmurându-şi domol acompaniamentul; cu lumina reflectorului concentrată asupra ei; fără să se vadă nimeni altcineva din cor.

Şi totul se desfăşura fără cel mai mic efort. Nici nu poţi să-ţi închipui o asemenea performanţă, în lipsa efortului. Mi-am smuls urechile de sub vraja sunetului ca să încerc să o observ când respira, să o surprind în momentul în care trăgea aer în piept, să mă minunez cum de reuşea să ţină aşa îndelung o notă, la volum maxim, cu aerul furnizat de o singură pereche de plămâni.

Dar trebuia să se termine, şi chiar aşa s-a întâmplat. Până şi aplauzele s-au stins. De-abia atunci mi-am dat seama că Mortenson şedea lângă mine, cu ochii strălucind, cu întreaga fiinţă topită în cântecul femeii iubite. De-abia atunci am început să înţeleg ce se întâmplase.

La urma urmelor, ştii bine că eu sunt tot aşa de direct ca o dreaptă euclidiană şi nu umblu cu ocolişuri, aşa că ar fi fost imposibil să ghicesc ce intenţii avea amicul meu. În schimb, tu, care eşti aşa de sinuos încât ai fi în stare să urci în fugă o scară în spirală fără să te răsuceşti deloc, tu ai fi fost în stare să-ţi dai seama dintr-o ochire ce urmărea.

Femeia cântase perfect... dar nu avea să mai cânte perfect niciodată!

Era ca şi cum ar fi fost oarbă din născare şi, doar pentru trei ore, ar fi avut posibilitatea să vadă — să vadă tot ce era de văzut, toate culorile şi formele şi minunăţiile care ne înconjoară pe toţi şi cărora nu le dăm nici o atenţie pentru că suntem atât de obişnuiţi cu ele. Imaginează-ţi cum ar fi să poţi vedea toate lucrurile care există în deplina lor splendoare, pe o durată de numai trei ore — şi apoi să devii din nou orb!

Ai suporta să fii orb dacă n-ai avea ştiinţă de nimic altceva. Dar să cunoşti şi altceva, pentru scurtă vreme, iar după aceea să-ţi pierzi din nou vederea? Nimeni n-ar fi în stare să îndure asta.

Fireşte, femeia aceea n-a mai cântat niciodată. Această realitate n-a fost decât una dintre consecinţe. Adevărata tragedie s-a petrecut cu noi, cei care formam publicul. Timp de

trei ore, ne delectasem cu o muzică perfectă, *perfectă,* înţelegi? Crezi că am mai putut vreodată să ascultăm altceva care să fie mai prejos decât asta?

Din seara aceea, am devenit complet afon. M-am dus de curând la unul dintre festivalurile acelea rock care sunt atât de la modă, numai ca să mă testez. N-o să mă crezi, dar n-am reuşit să desluşesc nici o melodie. Pentru mine, totul era zgomot.

Singura mea consolare e că Mortenson, care ascultase concertul cu toată patima şi concentrarea de care era capabil, a luat-o razna mai mult decât restul spectatorilor. A ajuns să poarte în permanenţă acoperitoare de urechi şi nu suportă *nici un* sunet mai puternic decât o şoaptă.

Să-i fie învăţătură de minte!